

チョムスキーにおける言語獲得生得説の由来

永 田 博
岡 山 大 学

チョムスキーがメンタリストであり、実在論者であることは言語学者や関連領域の研究者の間では広く知られている。彼は自分の生成文法が人間の脳に実在する精神現象を抽象的に記述したものであり、すべての話者が所有する言語知識そのものであると主張する。チョムスキーが言語獲得に関して生得論者であることもまた周知の事実である。彼の主張によれば、人間言語の本質的特徴をなす普遍文法は、実際の言語資料を経験する以前にすべての正常な乳児に与えられている。第1の主張については、チョムスキー自身、実在論が生成文法の研究を始めた当初からの立場であると述べている。しかし、事実はどうかと言えば、チョムスキーは初めの頃はメンタリストでも実在論者でもあったのではなく、言語話者の心理過程とは全く無関係に文の統語構造を分析する形式主義者であった。哲学的立場に重大な変化が生じたのは1950年代の終わり頃で、このとき彼は、たとえば文と非文を区別するという人間の驚くべき能力をいかに説明するかという問題に直面した。このとき同時に、チョムスキーは自分の生成文法がすべての言語話者が所有するまさにそのものであると考えた。ここで彼に生じた問題は、限定的で変質した言語資料から極めて豊かな内容を持ち、抽象的で複雑な言語知識がどのようにして幼児のなかに生まれるのかということであった。プラトン問題である。彼の生得説はこのプラトン問題を解決するために論理的に要請されたものである。もっと正確に言えば、それは、形式的立場から企図していた生成文法を言語話者が所有している言語知識と同一視したことに由来している。(完全原稿は次号に掲載予定)

Priaŭtoro informo

La aŭtoro estas lingvisto specialigita en psiĥolingvistiko kaj laboras precipe pri lingvoakirado ĉe infanoj. <hinagata@mw.kawasaki-m.ac.jp>

Deveno de denaskismo ĉe Chomsky

Hiroshi NAGATA
Kawasaki Universitato

Estas vaste konate inter lingvistoj kaj esploristoj laborantaj en rilataj studkampoj, ke *Chomsky* estas mensisto kaj realisto. Li tial asertas, ke lia genera gramatiko abstrakte priskribas mensan fenomenon reale ekzistantan en la homa cerbo, kaj ke ĝi estas ĝuste la lingvosocio posedata de ĉiuj parolantoj. Ankaŭ konate estas, ke li tezas denaskismon pri lingvoakiro. Li tial asertas, ke universala gramatiko, kiu karakterizas esencajn trajtojn de homaj lingvoj, estas genetike donita al ĉiuj normalaj infanoj antaŭ ol ili spertas aktualajn lingvomaterialojn. Koncerne al la unua aserto *Chomsky* mem insistas, ke realistan starpunkton li prenis dekomence, kiam li entreprenis la generan gramatikon. Tamen, fakto estas, ke en la komenco li nek estis mensisto nek realisto sed formalisto, kiu analizis sintaksajn strukturojn de frazoj tute sendepende de la mensa procezo de parolantoj. Lia ŝanĝo en filozofia tezo draste okazis, ĉirkaŭ la fino de la 1950-aj jaroj, kiam li alfrontis la problemon pri tio, kiamaniere li klarigu la rimarkindan homan kapablon, ekz. distingi gramatikajn disde negramatikaj frazoj. Samtempe, li identigis sian generan gramatikon ekzakte kiel tion, kion posedas ĉiuj parolantoj. Levis sin al li sekva problemo: kiamaniere alvenis al infanoj tia lingvosocio treege riĉa, abstrakta, kaj komplika surbaze de lingvomaterialo limigita kaj degenereca. Aperis ĉi-tiam Platona problemo. Lia denaskismo estas logike postulita sole nur por solvi Platonan problemon. Pli specife, ĝi devenas de lia egaligo de la genera gramatiko, kiun li formale entreprenas, kun la lingvosocio, kiun posedas lingvoparolantoj. (Aperos en sekvanta kajero plena teksto kun referencoj.)

Adreso de la aŭtoro

Prof. NAGATA Hiroshi
Department of Clinical Psychology
Kawasaki University of Medical Welfare
288 Matsushima, Kurashiki 701-0193, JAPANIO